

Keskonnaharidusliku õppeprogrammi kirjelduse kvaliteedi hindamine

Keskonnaharidusliku õppeprogrammi kirjelduse vastavushindamisel [kehtivatele kvaliteedikriteeriumitele](#) on dokumendipõhise välishindamise esemeks [keskonnaharide portaali](#) sisestatud keskonnaharidusliku õppeprogrammi kirjeldus. Kirjelduse hindamisele saatja on kinnitanud kirjelduse hindamisele saatmisel, et on kontrollinud ja veendunud saadetud õppeprogrammi/de kirjelduse/te vastavuses kehtivate kvaliteedikriteeriumitega.

Iga õppeprogrammi kirjeldust hindavad 2025 aasta sügisel kaks eksperti, et tulemus oleks erapooletu ja objektiivne. Hindamiskriteeriumid on jagatud kuueks teemaplokiks. Hindamisvormil on näha iga teemaploki osakaal tervikus:

1. ÕPPEPROGRAMMI PEALKIRI, KOKKUVÕTTEV KIRJELDUS JA ÜLDANDMED (osakaal 5%)
2. ÕPPEPROGRAMMI EESMÄRGID (osakaal 30%)
3. ÕPPEPROGRAMMI SISU ja METOODIKA (osakaal 30%)
4. ÕPPEKESKKOND (PROGRAMMI LÄBIVIIMISE KOHT) (osakaal 5%)
5. JUHENDAJA KVALIFIKATSIOON JA ÕPETAJA ROLL (osakaal 15%)
6. KOOSKÕLASTAMINE JA TAGASISIDE (osakaal 15%)

Otsus kirjelduse kvaliteedi kohta saadakse kuue ploki protsentide summana, mille vahemikud näitavad järgmist:

90-100% - programmi kirjeldus on kvaliteetne, kui hinnangulehel hindajate poolt välja toodud tähelepanekud parandatakse. Pärast seda võib kasutada kvaliteedimärgist "Läbimõeldud programm".

75-89% - programmi kirjeldust võib täiendada vahetult peale hindamist 2 nädala jooksul peale otsuse saamist kirjaga. Kui puudused on kõrvaldatud, palun teavitage sellest e-maili teel. Pärast seda võib kasutada kvaliteedimärgist "Läbimõeldud programm".

alla 75% - programmi kirjeldus ei vasta olulistest punktides kvaliteedikriteeriumitele. Õppeprogrammi kirjeldus vajab täiendamist, palun esitage hindamisele järgmisel aastal. Sellel aastal jääb kvaliteedimärgis "Läbimõeldud programm" välja andmata.

Hindamise otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul selle kättesaamisest, esitades vaide EKHÜ hindamiskomisjonile. Vaidele vastatakse kahe nädala jooksul. Kui hindamiskomisjoni vastusega vaidele ei nõustuta, on võimalik esitada järgmine vaie EKHÜ juhatausele, kes moodustab siis vaidekomisjoni. Vaidele vastatakse kolme nädala jooksul. Vaide esitamisel tuleb vaide esitajal põhjendada, miks hindajate poolt antud hinnangus pole vaidealuse kvaliteedikriteeriumi hinnang vastavuses õppeprogrammi kirjelduses esitatud infoga. Vaidlustamise protsessi ajal ei tohi õppeprogrammi kirjeldust muuta.

Eesti Keskonnahariduse Ühing, oktoober 2025

ÜLDANDMED:

Õppeprogrammi pealkiri	Linnuvaatlus ja lindude tervis (1.-3. klass)
Programmi esitaja, asutus	Eesti Loodusmuuseum
Kontaktisiku nimi	Anete Altrov
Kontaktisiku e-mail	anete.altrov@loodusmuuseum.ee
Hindajate nimed	Triinu Reedik, Kadri Kilusk, Heli-Anneli Villako, Daisy Kärner, Silja Võsaste, Kairi Kivaste, Joosep Heinsalu, Leelo Kurbel, Riina Sepp, Trine Kasemägi, Annelie Ehlvest, Maarika Männil
Kirjelduse sisestamise aeg portaalis	25.10.2025

Õppeprogrammi kirjelduse hindamise vorm (2 – info piisav, 1 – info vajab täpsustamist, 0 – info puudulik)

1. ÕPPEPROGRAMMI PEALKIRI, KOKKUVÕTTEV KIRJELDUS JA ÜLDANDMED (osakaal 5%)		
Õppeprogrammi pealkiri ja kokkuvõttev kirjeldus (kuvatakse keskkonnaharidus.ee portaalis pildi kõrval) annavad vajaliku üldinfo kõigile huvitatud osapooltele – nii õpetajale (kes asub otsustama, kas õppeprogramm on sobiv tema õpilastele) kui ka juba väljavalitud programmis osalevatele õpilastele ning nende vanematele.		
Hästi sõnastatud programmi kirjelduses on ära toodud:	Hinnang 0/1/2	Põhjendus (ainult hinnangu 1 puhul)
1.1. Programmi pealkiri on kooskõlas programmi sisuga;	2	
1.2. Õppeprogrammi kokkuvõttev kirjeldus (kuvatakse portaalis keskkonnaharidus.ee pildi kõrval) on kooskõlas programmi sisuga;	2	
1.3. Programmi sihtrühm on kirjeldatud: kooliaste (osalejate vanus), õppekeel, soovitatav grupi suurus; Programmi sihtrühmaks on üks kooliaste;	2	
1.4. Programmi ajaline kestus ja sobiv toimumise aeg on märgitud;	2	
1.5. Õppeprogrammi läbiviimise koht (keskuses, koolis, matkarajal);	2	
1.6. Loetletud on vajalik varustus (kummikud, kirjutusvahendid, võileivad vms), mida osalejad peavad ise kaasa võtma.	2	

Ploki skoor:	5%	
2. ÕPPEPROGRAMMI EESMÄRGID (osakaal 30%) Programmi selged ja õppijakeskselt sõnastatud õpitulemused (eesmärkide hulka kuuluvad nii õpitulemused, valitud arendatavad üldpädevused kui ka seosed jätkusuutliku arenguga...) võimaldavad lugejal otsustada, kas programmi teemad ja tegevused toetavad nende saavutamist ja võimaldavad hiljem hinnata tulemuste kvaliteeti.		
Hästi sõnastatud eesmärkide puhul on kirjeldatud:	Hinnang 0/1/2	Põhjendus (ainult hinnangu 1 puhul)
2.1. Loetletud on, milliste keskkonnateadlikkust suurendavate õpitulemuste (teadmised, oskused, hoiakud) saavutamist programm toetab;	1	Palume sõnastada õpitulemused mitte tegevuse vaid tulemusena (õpilane teab, oskab, väärtustab).
2.2. Seosed õppekavaga: 1) Eesmärgistatud õpitulemused on kooskõlas sihtrühma kehtiva riikliku õppekava õpitulemustega; valitud on kuni 4 toetatavat õpitulemust riiklikust õppekavast koos sealse numeratsiooniga (sõnastust muutmata ja lühendamata), mille saavutamist toetab antud programm, kasvõi osaliselt; <i>Nt Loodusõpetus, I kooliaste: 22) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist;</i> 2) On märgitud kuni 3 üldpädevust, mille arendamist programmi tegevused kõige enam toetavad; 3) on märgitud läbivad teemad, mille sisu on seostatud programmi temaatikaga. Lisatud on ühe lausega, kuidas programm valitud läbivat teemat toetab; 4) on märgitud õppeainete lõimimine, kui see kajastub programmi tegevustes.	2	
2.3. Selgelt on kirja pandud programmi temaatika seosed läbiva teemaga <i>Keskkond ja jätkusuutlik areng</i> - kuidas käsitletakse seostatult looduse ja inimese suhteid (kultuuriline ja/või majanduslik vaatenurk).	2	
Ploki skoor:	25%	

3. ÕPPEPROGRAMMI SISU ja METOODIKA (osakaal 30%)		
Programmi sisu ja metoodika kirjeldus moodustab programmidokumendi põhiosa ning selle läbimõeldud kavandamine tagab kogu programmi ladusa läbiviimise ja õpitulemuste saavutamise. Kvaliteeditsükkel algab eesmärkide seadmisest ja lõpeb tulemuste hindamisega.		
Läbimõeldud programmi kirjeldusest selgub sisu ja metoodika kohta:	Hinnang 0/1/2	Põhjendus (ainult hinnangu 1 puhul)
3.1. Peamised sisuteemad toetavad õppeprogrammi eesmärkide saavutamist;	2	
3.2. Sisu on kooskõlas teadusliku maailmapildiga;	2	
3.3. Valitud metoodika on otstarbekas, sihtrühma arvestav (eakohane); tegevused on mõtestatud ja eesmärgipärased;	1	Metoodika otstarbekus paneb kahtlema: mere ääres tuule käes koomiksile vaatlemine ja paari peale jaotatud määramislehtede ja/või laiali laotatud A4 piltide vaatamise korral. Kas väikestele lastele piisab ainult binokli kasutamise selgitusest selles ajaraamis? Kõhklusi tekitab kinnastega kompimine välitingimustes jaheda ilmaga?
3.4. Kasutatakse aktiivõppemeetodeid, mis on kaasavad ja toetavad tõhusat õppimist;	2	
3.5. Kasutatavad materjalid ja vahendid on loetletud, need on kooskõlas metoodikaga ning neid on õpilaste arvu arvestades vajalikul hulgal;	2	
3.6. Ajakasutus võimaldab sihtrühmal tõhusalt õppida (õpitu kohta küsimusi küsida, ise vastuseid pakkuda - arutleda ja mõtestada);	1	Ajakava tundub tegevusi ja aega arvestades liiga pingeline, kolme põhiosa tegevusele kokku 35 minutit, mis ei võimalda tõhusalt õppida.
3.7. Programmi sisu ja tegevused sisaldavad mõtestatud looduskontakti ja kujundavad positiivset suhtumist loodusesse;	2	

3.8. Programmi kokkuvõtte toetab eesmärgiks olnud õpitulemuste teadvustamist.	1	Aega liiga vähe, ei ole arusaadav, kumba meetodites märgitud mängu siin kasutatakse, et programmis õpitut korrata ja kinnistada.
Ploki skoor:	24%	

4. ÕPPEKESKKOND (PROGRAMMI LÄBIVIIMISE KOHT) (osakaal 5%)		
Programmi läbiviimise koht peab toetama programmi eesmärkide saavutamist. Väljasõit on põhjendatud, kui programmi eesmärkide saavutamiseks vajatakse tavapärasest koolikeskkonnast ja selle lähiümbrusest erinevat õppekeskkonda.		
Läbimõeldud programmi kirjeldusest peaks õppekeskkonna kohta selguma:	Hinnang 0/1/2	Põhjendus (ainult hinnangu 1 puhul)
4.1. Õppekeskkond toetab õpitulemuste saavutamist; õppekeskkonna eripärad on märgitud (matkaraja pikkus, kitsad trepid, laudtee, hakkpuidurada, künklik maastik, soine ala vms);	2	
4.2. Õppekeskkond on turvaline; ohutuse tagamiseks on vajalikud meetmed kirjeldatud; sh millal lepitakse kokku ühised käitumisreeglid;	2	
4.3. Teave erivajadustega õpilaste võimaluste või võimaluste puudumise kohta õppeprogrammis osalemiseks on kirjas; on täpsustatud, kui erikokkulepped on vajalikud.	2	
Ploki skoor:	5%	

5. JUHENDAJA KVALIFIKATSIOON JA ÕPETAJA ROLL (osakaal 15%)		
<p>Juhendajal on õppeprogrammi õnnestumises võtmeroll ja selleks vajalikke eeldusi on sageli keeruline kirjeldada. Programmi valiku üle otsustav õpetaja peaks eelnevalt teadma, kes asub programmi kirjelduses antud lubadusi ellu viima. Juhendaja kvalifikatsioon on üks vajalikke eeldusi teaduspõhise programmi läbiviimiseks. Õppeprogrammi tulemuslikkus sõltub koostööst õpetajaga. Õpetaja peab olema teadlik enda rollist nii enne programmi, programmi ajal ja peale õppeprogrammi.</p>		
Läbimõeldud õppeprogrammi kirjelduses on teave juhendajate ja saatva õpetaja rolli kohta:	Hinnang 0/1/2	Põhjendus (ainult hinnangu 1 puhul)
5.1. Programmi läbiviija(d), nende hariduslik taust ja kogemused; võib linkida keskuse kodulehele;	2	
5.2. Ootused saatvale õpetajale tema rolli ja panuse osas enne õppeprogrammile tulemist, selle ajal ja peale õppeprogrammi toimumist;	2	
Ploki skoor:	8%	

6. KOOSKÕLASTAMINE JA TAGASISIDE (osakaal 15%)		
<p>Ootuste ja vajaduste täpsustamine enne programmi toetab programmi sujuvat toimumist. Õpetaja poolt programmile antud tagasiside aitab kaasa lasteaia/kooli ja keskuse koostööle ja programmide täiustamisele.</p>		
Õppeprogrammi kirjelduses on välja toodud teave programmi toimumise üksikasjade kooskõlastamise ja tagasiside andmise kohta:	Hinnang 0/1/2	Põhjendus (ainult hinnangu 1 puhul)
6.1. Enne programmile tulekut toimub kooli või lasteaia ja keskuse vaheline infovahetus, et täpsustada programmi tegevuskava jms vastavalt sihtrühma vajadustele;	2	
6.2. Kirjas on, millal ja kuidas küsitakse programmil osalenud õpetajalt tagasisidet kogu õppeprogrammi kvaliteedi kohta.	2	
Ploki skoor:	15%	
Lõpptulemus (protsentides):	89%	

KOKKUVÕTE: Lindude teemaline õuesõppeprogramm pakub lastele looduskontakti mere ääres linde vaadeldes ja suunab mõtlema inimtegevusele, mis võivad mõjutada lindude tervist. Programmi põhiosale on planeeritud 35 minutit ja kolm tegevust, mis seab kahtluse alla tõhusa õppimise kirjapandud õpitulemusteni jõudmiseks (ka nende tõhusaks toetamiseks).

Palume kirjelduses teha täpsustusi, sest kirjeldus jääb viieks aastaks teistele eeskujuks.

1. Palun esitage meetodid ja vahendid loeteluna, kõik muu (selgitav osa) peaks selguma tegevuste kirjeldusest. Pole vaja topelt kirjutada. Visuaalsed ja loovmeetodid - need vahendid olid eespool juba teiste tegevustega seotuna nimetatud, pole vaja korrata.
2. Õppekavaga seostes on 2.1.2. punktid tegelikult liigsed, võtke ainult õpitulemused ehk osast 2.1.3. Oluline - palun ärge lühendage õppekava õpitulemuste punktide sisu, pange kogu tekst - tehke copy-paste. Sellekohane näide on ka kvaliteedikriteeriumites toodud. Õppekavaga seoste juurde pole vaja eraldi selgitusi juurde kirjutada, sest need seosed peaksid ilmnema kõik tegevuste kirjelduses. Samuti pole vaja panna õppekavast selgitavat osa läbiva teema käsitlesest I kooliastmes, sest vajalik on 1-2 lausega tuua välja selle seos oma programmiga.
3. Linnuvaatlus kui põhiosa vajab ilmselt algajate vaatajate jaoks rahuliku aega, et binoklit käsitlema õppida, samuti 25 lapse vaatlustorusse vaatamine vajab aega, lisaks nähtud lindude määramine ja et arutleda ka jõuaks. Tundub, et aega napib süvenemiseks ja aruteludeks. Vastuolulisus ilmnis kirjeldusele lisatud failis, kus sama programmi pakutakse ka lasteaiale? Oleks lubamatu sama kirjelduse järgi pakkuda murakamärgisega programmi teisele sihtrühmale.

OTSUS PROGRAMMI KIRJELDUSE KOHTA: programmi kirjeldust võib täiendada vahetult peale hindamist 2 nädala jooksul peale otsuse saamist kirjaga. Kui puudused on kõrvaldatud, palun teavitage sellest e-maili teel. Pärast seda võib kasutada kvaliteedimärgist "Läbimõeldud programm". Siis jääb kvaliteetne kirjeldus viieks aastaks teistele eeskujuks.

KUUPÄEV: 26.10.2025